

Об'єднання громад

Галузевий е-дайджест проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС)

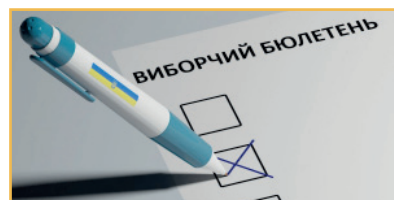
Лютий 2017

Новини

30 квітня перші вибори відбудуться у 47 ОТГ

Постановою ЦВК від 14 лютого 2017 року № 18 призначено перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів на неділю - 30 квітня 2017 року ще у 7 об'єднаних територіальних громадах 5 областей, а саме у: Кіровоградській – 2, Луганській – 1, Харківській – 1, Черкаській – 1 та Чернівецькій – 2.

Раніше постановою ЦВК від 24 січня 2017 року № 6 призначено перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів на неділю - 30 квітня 2017 року у 40 об'єднаних територіальних громадах 15 областей України, а саме: у Вінницькій – 3, Волинській – 5, Донецькій – 1, Закарпатській – 2, Запорізькій – 8, Івано-Франківській – 1, Львівській – 3, Миколаївській – 1, Одеській – 1, Полтавській – 2, Рівненській – 1, Сумській – 4, Херсонській – 2, Черкаській – 3, Чернігівській – 3.

Новини міжнародного досвіду

Досвід адміністративно - територіального реформування Румунії

У процесі реформування адміністративно-територіальної системи знаходиться Румунія. Необхідність реформувати адміністративно-територіальну систему Румунії виникла в результаті входу країни до Європейського Союзу, який наполягає на необхідності впровадження реформи для більш ефективного адміністрування і розвитку місцевого самоврядування. Окрім цього реформа розглядається в якості інструмента для вирішення питання зі статусом угорської меншини в Румунії, яка наполягає на необхідності утворення національно-територіальної автономії.

На сьогоднішній день Румунія за моделлю адміністративного устрою нагадує Францію до реформи 1982 р. Адміністративно-територіальна система Румунії складається з двох рівнів – жудець (повіт) та муніципія і комуна. Найбільшою адміністративною одиницею в Румунії є жудець (повіт). Вся країна розділена на 41 жудець, якими керують префекти. Префект є представником центральної влади в регіоні і призначається на посаду за рішенням уряду. З 2006 року відбувається процес деполітизації інституту префекта, який полягає в тому, що префект перестає бути політичною фігурою, а стає професійним чиновником.

Основними одиницями адміністративно-територіальної системи Румунії є муніципії і комуна. Переважно статус муніципій отримують міста з високим рівнем урбанізації, які мають важливе економічне, соціальне і культурне значення, в яких мешкає більше 15 тис. осіб. Статус комуни отримують населені пункти де мешкає менше 15 тис. осіб. Головою муніципії і комуни є примар.

З 1998 року жудеці об'єднуються в регіон розвитку. Всього в Румунії нараховується вісім регіонів розвитку, які, однак, не мають адміністративного статусу і власних органів законодавчої і виконавчої влади. Регіони розвитку утворені за економічно-територіальним принципом і використовуються для отримання статистичної інформації та як інструмент перерозподілу фінансової допомоги з ЄС в регіони країни.

У Румунії спостерігається тенденція до укрупнення адміністративно-територіальних одиниць. Неодноразово розглядалася ідея переходу на адміністративно-територіальну систему, яка складалася би з трьох рівнів, в якій найбільша адміністративна одиниця, за французьким зразком, повинна складатися з декількох жудеців і мати власні законодавчі і виконавчі органи. Якщо представники центральної влади прагнуть провести адміністративну реформу за французьким зразком через об'єднання жудеців в регіон, виходячи з принципу економічної і культурної спорідненості жудеців, то представники угорської меншості в Румунії прагнуть проводити об'єднання жудеців в регіон шляхом створення національно-територіальних автономій (Іспанська модель). В будь-якому разі є очевидною тенденція до укрупнення адміністративно-територіальних одиниць в Румунії, яка спричинена необхідністю передати значну частину повноважень і ресурсів на місця для більш ефективного адміністрування.

Коментарі експертів

«Настав час для нової хвилі децентралізації», - Прем'єр-міністр України

Сьогодні потрібно дати нову хвилю розвитку реформи з децентралізації, використовуючи передані на місця повноваження і ресурси для здійснення секторальних реформ у громадах. У цьому переконаний Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман, про що він зазначив 24 лютого під час конференції «Від утворення об'єднаних територіальних громад – до розумного зростання».

«Зараз, на моє глибоке переконання, настав новий етап. Ми маємо дати чергову хвилю розвитку цієї реформи. Нам треба провести секторальні реформи. В українських громадах мають бути серйозні, потужні українські школи. Ми маємо дати якісну освіту нашим дітям, для того у нас є все. Ми маємо не гратися в політику, а створити такі медичні госпітальні округи, в яких будуть якісні заклади охорони здоров'я. Маємо вирішити і низку інших завдань – розвивати і місцеву економіку», – наголосив Володимир Гройсман.

Глава Уряду нагадав, що був одним з ініціаторів реформи з децентралізації у 2014 році, у рамках якої відбулася низка серйозних змін. Після прийняття стратегії реформування місцевого самоврядування, на місця були передані необхідні повноваження та ресурси, створені можливості для об'єднання територіальних громад.

Сьогодні завдяки проведеній фінансовій децентралізації, на місцях є достатньо коштів, що мають бути інвестовані в якість життя людей, наголосив Володимир Гройсман. Так, за результатами 2016 року місцеві бюджети отримали 50 млрд. грн.

«Це колосальний ресурс, який буде впливати у тому числі на розвиток України. Без самодостатніх громад, які мають належні фінансові інструменти, ресурси і повноваження, розвивати Україну неможливо», – наголосив він.

Окрім власного бюджету, місцеві громади мають додаткову підтримку від держави. На усі регіональні програми передбачено 9 млрд. грн., зокрема, передбачено субвенцію на соціально-економічний розвиток, 1,5 млрд. грн. на підтримку об'єднаних територіальних громад та 3,5 млрд. грн. у рамках Державного фонду регіонального розвитку.

Прем'єр-міністр закликав представників місцевих громад бути лідером у якості надання послуг.

«Треба думати і над інфраструктурою – це правильно – але і над якістю послуг. Якість послуг не вимірюється у кілометрах доріг, якість послуг вимірюється в інших категоріях – задоволеності

людей, можливістю до їхньої самореалізації та розвитку, якісної освіти, тривалістю життя народжуваністю. Це ті завдання, які треба вирішувати», – підкреслив Володимир Гройсман. «Ви маєте сьогодні достатньо фінансових ресурсів, фінансових інструментів і повноважень, які зроблять вашу громаду успішною. Вам треба тільки це якісно використовувати», – закликав Глава Уряду очільників об'єднаних територіальних громад.

Законодавство

Уряд затвердив зміни до перспективних планів формування територій громад

1 лютого 2017 року, на засіданні Уряду прийнято розпорядження, якими внесено зміни до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 899 та № 901, а також від 8 вересня 2015 р. № 1029. Прийнятими актами затверджуються зміни до Перспективних планів формування територій громад Донецької, Житомирської та Чернігівської областей, зокрема, змінюються назви окремих об'єднаних територіальних громад у зв'язку із декомунізацією та уточнюється склад деяких об'єднаних територіальних громад. Крім того, перспективні плани доповнюються новими об'єднаними територіальними громадами. Зазначені зміни сприятимуть формуванню спроможних об'єднаних територіальних громад у вказаних областях.

Верховна Рада України 9 лютого прийняла важливі для децентралізації закони

Верховною Радою України прийнято у другому читанні проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільного приєднання територіальних громад» (реєстр. № 4772).

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та «Про місцеві вибори», що передбачають:

- 1) умови та порядок добровільного приєднання до об'єднаної територіальної громади суміжної сільської, селищної територіальної громади, яка відповідно до перспективного плану формування територій громад області належить до цієї об'єднаної територіальної громади;
- 2) особливості припинення повноважень сільської, селищної ради, сільського, селищного голови територіальної громади, що приєдналася до об'єднаної територіальної громади;
- 3) визнання ОТГ спроможною, за умови її утворення в порядку, визначеному розділом II Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», навколо населеного пункту, визначеного перспективним планом формування територій громад області як адміністративного центру ОТГ, а також якщо кількість населення ОТГ становить не менше половини кількості населення територіальних громад, які мали увійти до такої ОТГ відповідно до перспективного плану формування територій громад області;
- 4) право Уряду скасовувати рішення про визнання ОТГ спроможною, якщо нею прийняте рішення про відмову у наданні згоди на добровільне приєднання до неї іншої територіальної громади за її ініціативою;
- 5) визначення загального обсягу фінансової підтримки держави шляхом розподілу між бюджетами ОТГ пропорційно до площі ОТГ та кількості сільського населення у такій територіальній громаді з рівною вагою обох цих факторів, без вимоги щодо утворення ОТГ у відповідності із перспективним планом;
- 6) визначення порядку призначення та проведення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад територіальних громад, які приєдналися до ОТГ.

Прийняття законопроекту сприятиме створенню потужних, самостійних та самодостатніх об'єднаних територіальних громад.

Також Верховною Радою України прийнято проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо набуття повноважень сільських, селищних, міських голів» (реєстр. № 4110). Прийняття законопроекту дозволить врегулювати питання набуття повноважень сільського, селищного, міського голови та забезпечить дотримання вимог щодо обмеження сумісництва (суміщення) з іншими видами діяльності при зайнятті вказаних

посад.

Крім того, Верховною Радою України прийнято проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища» (реєстр. № 4742), який сприятиме визначенню статусу старости шляхом встановлення просторових меж його діяльності, кола повноважень, підстав та порядку дострокового припинення повноважень, гарантій діяльності.

Консультації

? Чи поширюється дія ст. 33 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» на депутатів місцевих рад, які працювали у раді на постійній основі та їх повноваження закінчилися внаслідок реорганізації ради через утворення ОТГ.

! Так, відповідно до статті 33 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутату місцевої ради, який працював у раді на постійній основі (частина 2 статті 6 цього Закону), після закінчення таких повноважень надається попередня робота (посада), а за її відсутності - інша рівноцінна робота (посада) на тому самому або, за згодою депутата, на іншому підприємстві, в установі, організації.

У разі неможливості надання відповідної роботи (посади) на період працевлаштування за колишнім депутатом місцевої ради зберігається, але не більше шести місяців, середня заробітна плата, яку він одержував на виборній посаді у раді, що виплачується з відповідного місцевого бюджету. У разі, якщо колишній депутат місцевої ради має право на пенсійне забезпечення або йому призначена пенсія за віком, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника, за вислугу років відповідно до закону, за ним не зберігається середня заробітна плата, яку він одержував на виборній посаді в раді.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Згідно зі статтею 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження депутата ради починаються з моменту офіційного оголошення відповідною територіальною виборчою комісією на сесії ради рішення про підсумки виборів та визнання повноважень депутатів і закінчуються в день першої сесії ради нового скликання. Повноваження депутата можуть бути припинені достроково у випадках, передбачених законом.

Статтею 4 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» повноваження депутата місцевої ради починаються з дня відкриття першої сесії відповідної ради з моменту офіційного оголошення підсумків виборів відповідною територіальною виборчою комісією і закінчуються в день відкриття першої сесії цієї ради нового скликання, крім передбачених законом випадків дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради або ради, до складу якої його обрано.